

Учителите

"Но вие не се наричайте учители, защото един е вашият Учител и Христос; всинца вие сте братя." (Матей 23:8.)

Христос схваща тия думи малко по-другояче, отколкото обществото. От чисто органическо гледище светът има няколко института, които са Божествени. Един от тях е бащата и майката и домът. Той е първият институт на земята. По-благородно и по-светло учреждение от дома няма; и по-високо звание от това на бащата и майката също няма. Наистина много бащи и майки има на земята, но всъщност те са пастроци и мащехи. По отношение на органическия свят бащата и майката играят важна роля: с кръвта си те предават на децата си качествата на своите души. Възпитанието на децата се обуславя от качествата, които майката влага в детето още в най-крехката му възраст. Под думата "кръв" не разбирам обикновената кръв, а оная, която във всички случаи на живота остава неизменна.

Сега няма да се спирам да обяснявам разликата между тази двойка кръв; но едно мога само да кажа, че тази кръв не е преходна, изменяема; но тя е като есенцията розово масло, която плува над розовата вода и която всъщност има цена. Благородните зародиши, които майката влага в кръвта на детето, са ценна есенция, която отпосле се разлива и разнася благоуханието си между окръжаващите. Не се ли вложи навреме тази есенция в детето, после нищо не може да се вложи и посее в него. Туй, което съвременните хора наричат "възпитание", то е дресиране. При майчиното възпитание процесът става в корена; оттам се преобразува и видоизменя умът и сърцето. При дресирането обаче имаме само външна полировка. Можете да дресирате маймуна, можете да дресирате гълъб, но щом ги поставите в естественото им положение, те пак ще заживеят първия си живот. В американските Съединени щати правителството е правило следния опит: отпущало е грамадни суми за възпитанието на местните индианци; някои от тези индианци са свършвали разни колежи и университети, но върнат ли се при своя народ, забравят това, що са учили, и пак подивяват. Ако някой от тях е успявал да се обърне към християнството и го усвои, в него само е ставала известна промяна.

Такова е положението на учителя по отношение на духовния живот на човека. Да бъдеш учител, това значи да родиш някого. Христос не казва: "Не учителствай", но казва: "Не взимай званието учител, ако не си готов за него", т.е. не взимай званието на болна майка, защото такава майка ще роди хилаво дете. Ако майката има известни органически, умствени и душевни слабости, детето няма да направи изключение; и то ще бъде като нея.

Може ли съвременният учител да научи учениците си как се съединява например кислородът с водорода, ако той сам не разбира свойствата на тия елементи? Може да прави ред опити, обаче не знае ли свойствата на тия елементи, те не ще му се подчиняват, защото той още не е техен господар. Друг някой може да знае много неща за въртенето на небесните тела в пространството, но кажете му да определи тяхното движение математически с точност до един метър, а не със стотици хиляди метри или километри, той не ще може да го установи точно. Всеки може да прави такива изчисления, но те не ще бъдат точни. Ако разликата бъде с няколко сантиметра или милиметра, разбирам, но да бъде с километри, това не разбирам. Туй са вече хипотези, предположения. Често

вие казвате: Защо някои неща не се случиха, както ние мислихме? Кой е крив, че вие правите погрешни изчисления? Всички хора грешат. Вие искате да строите къща; викате архитект да ви направи плана и изчисленията за количеството на потребните камъни, дървета, желязо, гвоздеи, пясък, вар и т.н.; после купувате тия материали; обаче, ако точно не направите необходимите съчетания, постройката ви ще се събори и вие ще пострадате под нейните развалини.

Сега ще обясня мисълта си с един анекдот из българския живот. Това се е случило отдавна, още в началото на освобождението. Един българин, младо момче от южната част на Балканския полуостров, откъм Солун, ходил с баща си да работи градинарство. Станал 20-годишен момък, но нищо не могъл да спечели от градинарството. Най-после мотиката му дотегнала и той решил да потърси друг някой, подходящ нему занаят; настанил се при един абаджия и си казал: Ето един лесен занаят; ще седя и ще прибадам. След една седмица дошъл в дюкяна един турски бей, повикал господаря му в дома си да му скрои гащи от сукно и бирбучуклия; обаче господарят не бил разположен и пратил чирака си, който учил вече една седмица, като му казал: Иди ти, аз ще дойда подир тебе. Чиракът отишъл с бея; чакал час, два, майсторът не идва. Тогава беят се обърнал към чирака: Както виждам, ти си голям, трябва да знаеш занаята! Можеш ли да ми скроиш гащи? и Мога. Беят извадил един голям топ сукно и казал: Искам да ми скроиш гащи бирбучуклия. Чиракът започнал: оттук крои, оттам и нищо не излиза. Беят видял, че това, което чиракът крои, не прилича на бирбучуклия гащи и му казал: Гащи не станаха, но скрой ми поне една салтамарка. Чиракът захванал оттук, оттам, мери, крои и пак нищо не излиза. Турчинът видял, че и салтамарка не става. и Ще ми скроиш поне една тютюнева кесия; ако и нея не скроиш, ще те набия. Така и мнозина от вас, едва са седели една седмица при някой майстор, взимат ножиците и аршина като този млад българин и започват да кроят и учители стават. Христос казва: "Не бивайте такива учители." За да бъде някой учител, той трябва да има положително знание, един начин на разбиране, без изключения. Да лекувате с едно средство и същевременно с него да убивате, това не значи още, че имате положително знание. Ако с един нож правите операция, изрязвате болното месо на човека и със същия инструмент му прерязвате гърлото, вие не можете да кажете, че на място сте употребили този нож. При втория случай вие вършите престъпление. Някои ще кажат: Ние не сме направили такова нещо. и Колко учители зная, които са прерязали гърлото на своите ученици! На колцина те са рязали и краката, и ръцете, и ушите! Аз разбирам рязане в морално отношение. Господ не е поставил тези хора за учители, те са самозвани учители. Във всяка църква има такива учители, които са седели като споменатия българин само една седмица в училището и са тръгнали да проповядват.

Сега какво трябва да разбираме под думата "учител"? Тази дума има отношение към духовния свят. Учителството не е в това да учиш хората да градят църкви, да сеят цветя, зеленчуци и т.н. Да учителстваш в прекия смисъл на думата се разбира акт на висше самосъзнание, на чисто духовен процес; учителят и ученикът трябва да имат пълно съзнание върху задачата, която има да изпълняват; между тях трябва да става пълна обмяна, каквато съществува между майката и отглеждането от нея дете; учителят трябва да предаде известни истини, а ученикът да ги използва, както трябва. За обяснение на мисълта си ще приведа следния пример. Един англичанин често ходил на лов в Индия. Един ден, когато завивал по една пътека, на лявата си ръка усетил силен удар, нанесен от една тигрица. Тя се задоволила само с това, да счупи лявата му ръка, за да не може да стреля с пушката, която била окачена на дясната му ръка. Тя го задигнала и отнесла в леговището си при своите малки тигърчета; сложила го, натиснала главата му и казала: Сега ще кротуваш, защото ще обучавам малките си. Тя накарала тигърчетата да се опитват да го давят; те обикаляли

наоколо му, но ги било страх да се приближат до него. По едно време ловецът рекъл да повдигне главата си, да види какво става, но тигрицата пак му натиснала главата и повторила: Казах ти да кротуваш, уча малките си. Както виждате, и тигрицата била учителка. Ловецът се избавил по някакъв начин, но казал, че най-тежко му било, когато тигрицата натискала главата му, за да го давят малките. Казвам: Всеки може да събаря. Учителстването обаче изисква човек, който може да научи хората да градят в ума и в сърцето си, който разбира дълбокия смисъл на елементите, които обновяват, съграждат ново духовно жилище и духовно тяло, с което според Писанието един ден ще възкръснат. Господ чака да се съгради това тяло.

Как се раждат децата? Те трябва да се родят на деветия месец, за да живеят; в известни случаи може на седмия месец, но в никой случай не може произволно, който месец иска родителят. Такъв е законът и трябва да се изпълни деветмесечният период, необходим за сформирание на тялото. Как започва сформиранието му? Най-първо се образуват крайните удове и краката, ръцете; после мозъкът, стомахът и най-после белите дробове; щом се образуват последните, дишането започва и след това, ако детето не се роди, то може да умре. Значи Природата създава първо крайните членове и краката и ръцете, после и белите дробове. По същия начин се оформят у вас висшите работи. В утробата на майката човешкият дух също учи; той не седи в спящо състояние, но взема участие с духа на майката; и двамата работят, за да създадат тялото. По същия закон ученикът и учителят трябва да работят едновременно, но с помощта на Духа. Затова казва Христос: "Един е вашият Учител." Защо хората обичат Христос? и Защото Той е дал нещо на света. и "Дадох преизобилно живот на онези, които го нямат." Мнозина искат да станат учители. Питам: Какво сте готови да дадете на оновова, когото искате да учите? Ако сте учили някого и след това той е станал по-лош, аз разбирам, че на нищо не сте го научили. В църквите между съвременните християни владее голяма слабост да учителстват. Сам по себе си този стремеж не е лош, но трябва да се знаят законите на учителстването. Обикновените закони изискват от учителите известен ценз, известен изпит пред комисия, след което излиза заповед за назначение, т.е. за официално встъпване в длъжност. И в духовния свят става същото. Човек трябва да чака, докато Божественият Дух го осени и упъти. Който не е осенен от Духа Божии, той няма право да учителства, защото ще престъпи Божествения Закон. Когато схванем дълбокия смисъл на тия Христови думи, които имат вътрешен и външен израз (сега аз говоря за вътрешното християнство, което може да ни свърже с всички области на невидимия свят), тогава ще разберем смисъла на учителстването. Щом искаш да бъдеш учител, веднага ще те питат: Къде си учил? Кое училище си свършил? и Ама аз съм чел Библията, зная Евангелието. и Не е достатъчно това. и Зная християнската вяра. и Не е достатъчно. и Аз съм от еди-коя си църква. и Ти учил ли си на небето, в онова висше заведение, дето се учат ангелите? Разбираш ли вътрешните закони на Природата, как е устроен човекът, неговият ум и неговото сърце, какво е отношението на душата към неговия дух? и Чел съм тия работи. и Какво си разбрал? и Че душата е отвлечено понятие, една идея на съчетание. и От какво е съчетана? Човешкият ум бил съчетание на способности. Как се съчетават тия неща? Този човек мисли, че знае нещо. Не, душата не е такова съчетание, приятелю, каквото мислиш. Тя действително е съчетание, но не на отделни части. Поради тази тъмнина, която имате, вие говорите тъй неразбрано за ума и сърцето, без да знаете на кое място е сърцето и на кое и ума. Сърцето има три места: едното е физическото, вие знаете това място. Но къде е сърцето на вашите чувства и на вашия ум? Срещате един човек и казвате, че е лош. Защо е лош?

Преди години един бивол в Америка полудял и изплашил всички хора наоколо; помислили да го убият, обаче намерило се едно момче, което могло да чете мислите на животните. Извикали това момче. То сложило ръката си на главата на бивола и го попитало: Какво ти е? И На задната част на крака ми е влязъл трън, който ме мъчи. Извадили тръна от крака му и биволът се укротил. Също така и човек понякога пощурява и хората започват да го поливат с вода. Казвам: На задната част на крака ви има трън; извадете тръна, и работата ще се свърши, никакви маркучи не трябва. Колко са смешни учените хора и професори, доктори, когато разправят как се е повредил умът на човека и определят диагнозата: този човек има такава и такава зараза, трябва да му се направи операция. и Аз не виждам нищо друго освен малко сгорещяване на мозъка. Преди 4и5 месеца дойдоха да ми кажат, че синът на един лекар заболял от хрема, която отсетне се усложнила и най-сетне лекарят констатирал, че имало нагнояване на мозъка и трябвало да се направи операция. Казах: Никаква операция не трябва да се прави! Ако направите операция, 99 на сто детето ще умре; иначе то ще се излекува. Отиват, направят операцията и синът умира. Разбира се, за лекарите операцията беше "сполучлива". Казвам: И в духовно отношение хората правят операции и изрязват известни части, за да се излекуват, но това не е лекуване. Съвременните хора казват, че за да се поправи някой човек, трябва да го нахокат, да му кажат крадец, разбойник. Не, не трябва така. Човек не трябва да се бие, както се е постъпвало по-рано. Мислите ли, че с тия ваши звуци, които ще влязат в ухото му, вие ще го промените? Ни най-малко. Законът е друг. За да възпитате някого, първо трябва да възпитате себе си. Лош ли си, всички наоколо ти са лоши. Когато една майка зачене и почне да се нервирва и злослови, аз мога да предскажа последствията на раждането, напълно мога да опиша характера и съдбата на младенца. Майка, която се нервирва, не бива да мисли, че детето, което ще роди, ще бъде светия и ще я гледа на старини. Един ден то ще си отмъсти и ще рече: По-добре би било да не си ме раждала. Също тъй и ученикът ще каже на учителя: По-добре да не си ме учил. Учителят в пълния смисъл на думата трябва да бъде чист като кристална вода; във всичко трябва да бъде образец; в него не трябва да има сянка от колебание, двоумение и неверие. Като дава това указание, Христос иска да посочи на хората голямата опасност, на която се излагат, и голямата отговорност, която поемат пред Него, за осакатяването на някои души. Всяка майка, всеки учител, които не знаят да възпитават, ще бъдат наказани.